

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá metodou problémového vyučování jako jednou z metod konstruktivistického pojetí výuky, jejím postavením v systému výukových metod a možnostmi její realizace na 1. stupni základní školy s ohledem na klíčové kompetence, především na kompetenci k řešení problémů. Téma je velice aktuální, protože nabízí aktivizaci žáků ve vyučování a přesah do praktického života.

Cílem práce je v teoretické rovině vymezit a definovat základní pojmy problémového vyučování (problém, problémová situace, problémové úlohy – jejich typy a způsoby řešení, problémové metody), klíčové kompetence a vhodné organizační formy vyučování. V rovině praktické je cílem zformulovat zásady pro efektivní využití problémového vyučování ve výuce, ověřit v praxi možnosti problémového vyučování, vymezit, jakým způsobem naplňovat klíčové kompetence k řešení problémů a využít při tom různých organizačních forem vyučování.

Práce je členěna na část teoretickou a empirickou. Praktická část vychází z analýzy a komparace prostudované odborné literatury. Empirická část využívá akční výzkum jako metodu k dosažení cíle. Akční výzkum aplikuje dvě základní metody; metodu pozorování žáků při práci a metodu sběru a analýzy výsledků žakovských prací.

Ukázalo se, že odborná literatura není ve vymezení pojmů zcela jednotná a chápání problematiky jednotlivými autory se liší. V empirické části se pak projevilo vágní užívání pojmů problémové vyučování a problémová úloha. Akční výzkum dokázal dobře dosáhnout stanovených cílů, které se podařilo naplnit. Významným výsledkem práce je zformulování zásad pro efektivní využití problémového vyučování, které byly pro přehlednost rozděleny na zásady při plánování a zásady při realizaci problémového vyučování. Toto je dobře využitelné v pedagogické praxi. Téma problémového vyučování nabízí řadu dalších otázek, které by byly vhodné pro další zkoumání.

Klíčová slova: Konstruktivistické pojetí výuky, problémové vyučování, problémové úlohy, metody řešení problémů, klíčové kompetence, výukové metody